MIKROHUS. Fremtidens måte å bo på

Mener nordmenn må slutte å breie seg

Prototypen står i en bakgård i Haugesund. Sivilarkitekt Kirsti Sveindal satser på mikrohus for det norske markedet.

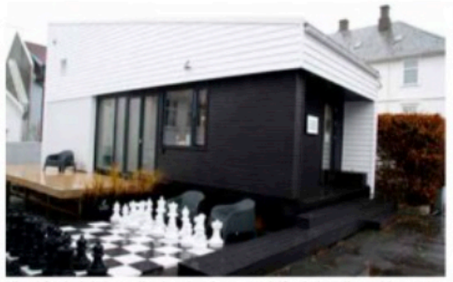

Kirsti Sveindal sine mikrohus har ingen multifunksjonelle møbler som brukes både til spisebord og seng. – Jeg ønsker å skape et fullverdig hjem, som folk kan møblere selv, men i mer komprimert utgave, sier hun.

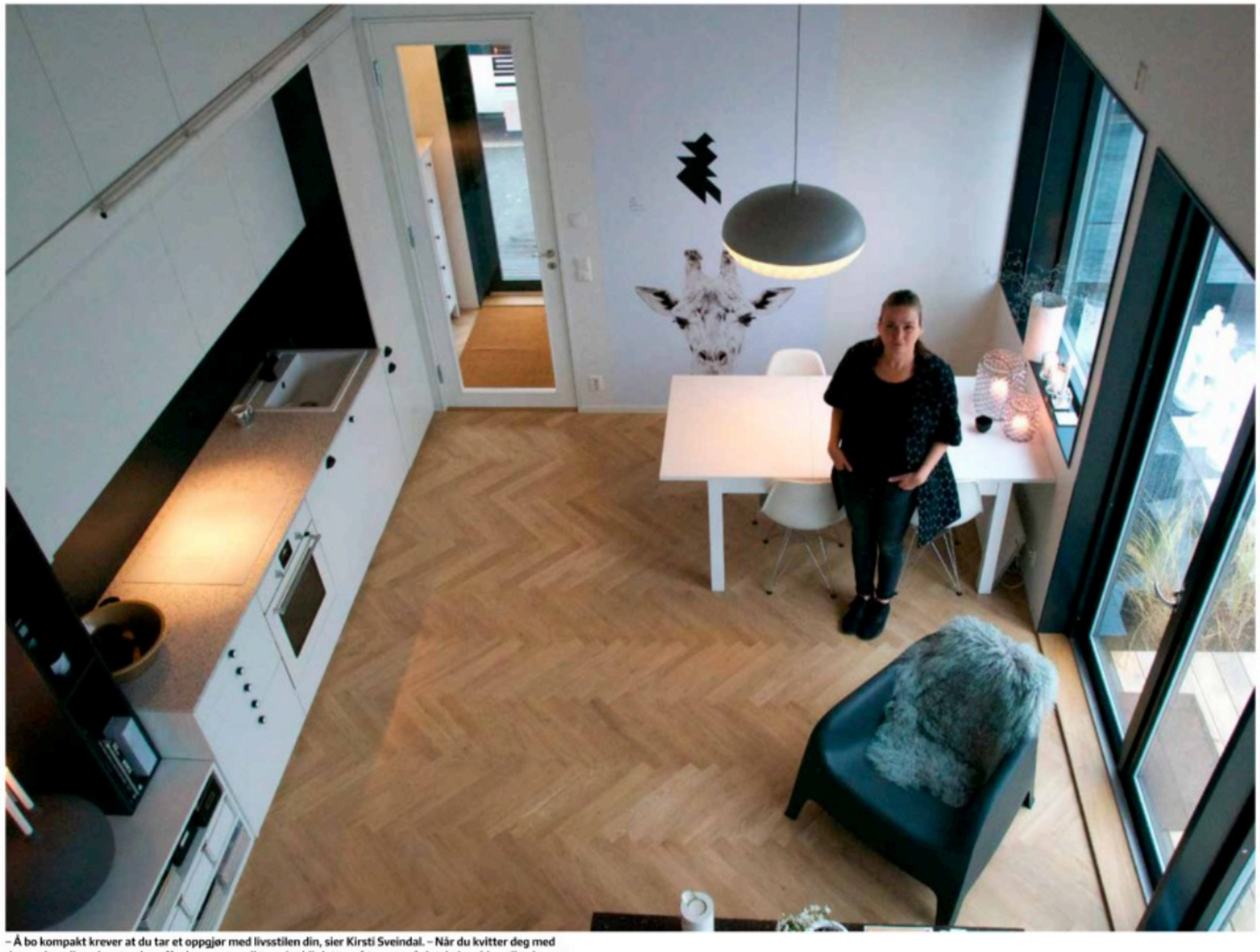

– Å bo kompakt krever at du tar et oppgjør med livsstilen din, sier Kirsti Sveindal. – Når du kvitter deg med de unødvendige gjenstandene får du mer oversikt og det blir lettere å ta vare på det du har. Livsstilen krever mindre tid og penger og du får overskudd og tid til det som er viktig i livet. ALLE FOTO: IRENE JACOBSEN

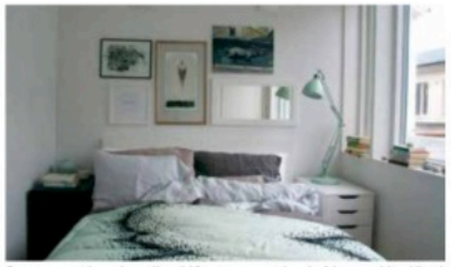

Soverommet har plass til en 140-seng og nattbord på begge sider. Kirsti har dessuten valgt en sengevariant med lagringsplass under madrassen. Nå står både printeren og støvsugeren her. FOTO: IRENE JACOBSEN

FAKTA

The tiny house movement

- Amerikanske gjennomsnittshjem økte fra 165 kvadratmeter i 1978 til hele 230 kvadratmeter i 2007. «The tiny house movement» kom som et motsvar på denne økningen, der man mente det er nok å bo på 1000 square feet, eller 93 kvadratmeter.
- Definisjonen på et «tiny house» er hus under 46 kvadratmeter, eller 500 square feet.
- Fokuset på å bo mindre har økt de siste ti årene, særlig etter finanskrisen.
- «Compact living» er noe som også har spredt seg til andre land, også Norge. Eneboliger på under 100 kvadratmeter selges i Oslo-området, og flere mener at det blir vanligere med små hus fordi boligprisene har økt så mye i sentrale strøk.

Nesten som Lego

- Den hvitmalte prototypen i Haugesund har vakt oppsikt i nabolaget. Prototypen står direkte på den asfalterte parkeringsplassen.
- For å effektivisere produksjonen har Sveindal inngått samarbeid med Duplo Elementfabrikk, all produksjonen skal foregå innendørs i hallen deres på Vikeså i Rogaland. Det er de som skal stå for det utvendige arbeid. Optimal Bygg og Interiør kommer deretter og tar alt inne.
- Forutsatt at byggetillatelsen er i orden og fundamentert i henhold til beskrivelsene, leveres huset fire måneder etter bestilling. Selve moteringen tar en liten uke.

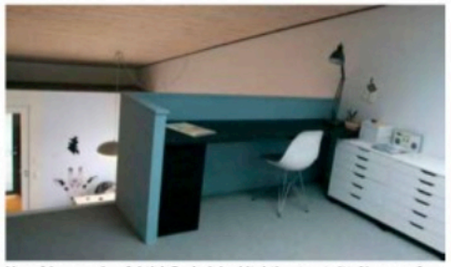

Her på hemsen har faktisk Sveindal arkitektkontoret sitt. Noen ser for seg å bruke toppetasjen til tv-stue, lekerom, soverom – eller til og med treningsrom.

Komprimerte hus er fremtidens måte å bo på, tror sivilarkitekt Kirsti Sveindal.

Etter å ha tegnet stadig større eneboliger og hytter til kjøpesterke kunder, satser Kirsti Sveindal på mikrohus. Hun tror nordmenn er klar for å bo mer komprimert og at mange drømmer om å bo seg litt mindre i hjel.

Startmicrohousing heter det nystartede firmaet i Haugesund, og det er ikke tilfeldig at hun bruker verbformen i firmanavnet. Sveindal mener at vi rett og slett må begynne å bo på en ny måte.

– I Norge har vi vært vant til å breie oss ut og bruke plass, både fordi vi har store arealer tilgjengelige og fordi energikostnadene våre er lave. Trenden tidligere har vært at folk legger til areal for å sikre at de ikke bygger for lite, nå er det i ferd med å snu. Vi blir mer bevisste på arealbruken. Kloden vår tåler heller ikke at vi fortsetter i samme stil. Mange ønsker seg lavere bokostnader, mindre lån og mer fritid. Tid er jo den nye luksusvaren, mener Sveindal.

Prototypen på 60 kvadratmeter står på en liten parkeringsplass i Haraldsgata 10 i Haugesund, midt mellom store gamle villaer. Du kommer inn i en liten gang, og deretter inn i stue/kjøkken der det er over fire meter under taket.

KONTOR PÅ HEMSEN

Skal du bo på lite areal er volum viktig, mener sivilarkitekten. Hemsen på 17 kvadratmeter kan brukes til soverom, tv-stue, treningsrom eller hjemmekontor.

Akkurat nå er det faktisk arkitektkontoret hennes. Utvendig er det en to kvadratmeter isolert bod og en stor terrasse langs studeveggen. Søknaden om husbankfinansiering er inne til behandling nå.

– Hvem ser du for deg skal bo i dine mikrohus?

– Alle slags folk. Fra aleneforsørgeren som ønsker å komme seg inn på boligmarkedet, til siviløkonomen som vil bruke tiden på reiser. Lista er lang, det kan være miljøaktivisten som tar ansvar, pensjonister som ønsker det lettstelt, pendlere som er lei av å bo på hotell eller hjemmearbeideren som ønsker å skille mellom arbeid og fritid, sier Sveindal.

Å fylle byenes brakkområder med mobile småhus blir allerede gjort i enkelte byer i utlandet, Sveindal mener det bør gjøres i Norge også.

– Men kunne du bodd så trangt selv?

– Ja, absolutt. XL-varianten hadde passet oss perfekt, den har fire soverom. Men siden vi bygde hus i 2008 er det egentlig ikke aktuelt å flytte nå. Men om vi skulle bygd nytt, ville jeg aldri bygd et så stort hus som vi gjorde da.

FRITTSTÅENDE HOTELLROM

Mikrohusene fra Haugesund kommer i størrelsene XS til XL. Den minste er under 20 kvadratmeter, den største 100 kvadratmeter. XS og S selges som mobile enheter; det vil si at de løftes på plass i ett stykke. Disse kalles mikrohus, M til XL kaller hun minihus.

XS ser hun for seg kan brukes som et gjestehus i hagen eller som en hybel. Hun har tegnet et skisseprosjekt til et landskapshotell på Karmøy, der mikrohusene nyttes som frittstående hotellrom i den storslåtte naturen ved havet.

Alle modellene står på påler, du trenger ikke hverken å skyte eller grave sår i terrenget. Så snart prototypen på det minste av mikrohusene er ferdig, XS på 20 kvadratmeter, er planen å dra på signingsferd i Norge.

– Haugesund er jo ikke akkurat supersentralt, så om jeg skal få vist det frem til resten av landet må jeg nesten reise rundt litt, sier hun og ler.

– Vi kan bo like komfortabelt på mye mindre areal enn vi kanskje innbiller oss at vi trenger. Er det smart innredet, trenger du ikke så mye plass. Og vil vi egentlig bo oss i hjel, undrer arkitekten.

– VI MÅ BO TETTERE

Fremtidens hus er kompakte, tror Osmund Løge, leder for salg og marked hos Duplo Element i Rogaland. Han tror også at en enda større del av husene våre kommer til å være prefabrikkerte i tørre haller.

– Vi trenger å bo tettere, energiforbruket må ned. I Oslo bor allerede folk mye tettere enn i de fleste andre norske byene, men dette kommer til å gjelde alle byene, sier han.

I Sverige er prefabrikkerte treelement mye mer utbredt enn i Norge. I Norge finnes det flere elementfabrikker, Løge forventer at de skal bli enda flere i årene som kommer.

– Urbane nordmenn lever mer og mer av livet sitt utenfor boligen, og du dekker ikke nødvendigvis til selskap for 20 i alle faser av livet. Ja, vi er absolutt klar for å bo mer kompakt, sier han.

– KKE SÅ URBANE SOM VI TROR

– Startmicrohousing er et morsomt konsept. Vi har sett lignende flere ganger før. Men de er ikke løsningen på hverken bolig- eller klimautfordringene, sier Bjørn-Erik Øye i Prognosesenteret.

Han er enig med arkitekten i Haugesund om at vi breier oss for mye ut i Norge og tror at vi kommer til å bo tettere i fremtiden. Men Øye mener fortettingen må skje i høyden – ikke ved at vi bygger små eneboliger.

– Det eneste som er energiøkonomisk lønnsomt er å bo oppå hverandre i blokker. Det har også FNs klimakomité slått fast. I Norge bor nå 80 prosent av oss i urbane strøk, for 20 år siden gjaldt det bare 60 prosent. Byene våre er fortsatt ganske kvasiurbane. I Oslo bor det 4500 personer pr. kvadratkilometer, i Barcelona er tallet 16.000. Vi har mye å gå på, vi er ikke så urbane som vi tror, sier Øye.

TEKST: **IRENE JACOBSEN**
shm@schibsted.no

– Det eneste som er energiøkonomisk lønnsomt er å bo oppå hverandre i blokker, mener Bjørn-Erik Øye i Prognosesenteret. FOTO: PAAL AUDESTAD